

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/129/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616204245
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1616204245.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Ľuboša Sádovského v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., Štúrova ul. č. 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, zastúpený: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Žilinská cesta č. 130, Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému: J. H., X.. XX. XX. XXXX, L. Y. H. Č.. XX, B. Y., o zaplatenie istiny 3.203 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 02. júla 2019, č. k. 7C/634/2016 - 90, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.060,33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 3.203 eur od 06. 05. 2016 do 12. 05. 2017, zo sumy 3.103 eur od 13. 05. 2016 do 18. 09. 2017, zo sumy 3.053 eur od 19. 09. 2017 do 16. 10. 2017, zo sumy 3.003 eur od 17. 10. 2017 do 15. 11. 2017, zo sumy 2.953 eur od 16. 11. 2017 do 09. 01. 2018, zo sumy 2.903 eur od 10. 01. 2018 do 28. 05. 2018, zo sumy 2.853 eur od 29. 05. 2018 do 26. 06. 2018, zo sumy 2.803 eur od 27. 06. 2018 do 26. 07. 2018, zo sumy 2.753 eur od 27. 07. 2018 do 09. 08. 2018, zo sumy 2.703 eur od 10. 08. 2018 do 20. 09. 2018, zo sumy 2.653 eur od 21. 09. 2018 do 08. 10. 2018, zo sumy 2.603 eur od 09. 10. 2018 do 08. 11. 2018, zo sumy 2.553 eur od 09. 11. 2018 do 20. 12. 2018, zo sumy 2.503 eur od 21. 12. 2018 do 18. 01. 2019, zo sumy 2.453 eur od 19. 01. 2019 do 19. 02. 2019, zo sumy 2.403 eur od 20. 02. 2019 do 22. 03. 2019, zo sumy 2.353 eur od 23. 03. 2019 do 18. 04. 2019, zo sumy 2.303 eur od 19. 04. 2019 do 17. 05. 2019 a zo sumy 2.253 eur od 18. 05. 2019 do zaplatenia (výrok I.), žalovanému povolil uhrádzať priznanú sumu v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur mesačne, vždy do 20. dňa každého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva splatný celý dlh (výrok II.), žalobu v prevyšujúcej časti (výrok III.) zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 30,40 %, o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok IV.), zastavil konanie v časti o zaplatenie 950 eur spolu s príslušenstvom (výrok V.), žalobcovi priznal náhradu trov konania v zastavenej časti v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok VI.), a žalobcovi vrátil súdny poplatok v sume 50,30 eur po právoplatnosti rozsudku (výrok VII.). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 a 2, § 504 a § 506 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách

pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je sčasti dôvodná, keď v konaní nebolo sporné, že sporové strany uzatvorili dňa 24. 04. 2013 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň podľa zákona č. 129/2010 Z. z. s tým, že pokiaľ ide o náležitosti zmluvy, táto bola uzavretá v súlade s právnymi predpismi, pričom v konaní taktiež nebolo sporné, že žalovanému bol podľa tejto zmluvy poskytnutý bezúčelový spotrebný úver, ktorý prestal splácať, čím nedodrжал podmienky zmluvy, v dôsledku čoho sa stal úver dňa 04. 04. 2014 predčasne splatným. Uviedol, že ku dňu podania žaloby žalovaný dlhoval istinu vo výške 3.203 eur (t. j. celú sumu poskytnutého úveru) a úroky z úveru vyčíslené do zosplatnenia vo výške 698 eur (za obdobie od 24. 04. 2013 do 04. 04. 2014), keď po podaní žaloby uhradil v splátkach sumu 950 eur, čím sa istina znížila na sumu 2.253 eur, z dôvodu ktorého priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zosplatnenej a neuhradenej časti istiny vo výške 2.253 eur a sumy riadnych úrokov vo výške 698 eur. Priznanie nároku na zaplatenie poplatkov celkovo vo výške 39,07 eur, a to poplatku za vedenie úverového účtu vo výške 2,50 eur a poplatku za zabezpečenie poistenia vo výške 36,57 eur žalobcovi odôvodnil súd prvej inštancie vecne tým, že mal preukázané, že tieto poplatky boli riadne dohodnuté v zmluve. Priznanie príslušenstva k žalovanej istine odôvodnil právne ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR a vecne omeškáním žalovaného s plnením peňažného dlhu, z dôvodu ktorého priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 70,26 eur (vyčísleného z jednotlivých omeškaných splátok a po zosplatnení zo sumy istiny) za obdobie od 24. 04. 2013 do 05. 05. 2016 vo výške 5 % ročne (do 22. 09. 2013), resp. vo výške 1 % ročne (od 23. 09. 2013), ako aj úroku z omeškania vo výške 1 % ročne zo súm nezaplatených istiny (po započítaní žalovaným uhradených splátok), a to od 06. 05. 2016 do zaplatenia. Uviedol, že žalobcovi voči žalovanému celkovo priznal nárok na zaplatenie sumy 3.060,33 eur pozostávajúcej z istiny vo výške 2.253 eur, z úroku z úveru vo výške 698 eur, poplatkov vo výške 39,07 eur a z úrokov z omeškania vo výške 70,26 eur. Zamietnutie žaloby v časti o zaplatenie poplatkov za upomienky vo výške 50 eur (2 x 25 eur) odôvodnil vecne neplatnosťou ich dojednaní v zmluve o úvere pre rozpor s dobrými mravmi, nakoľko upozornenie dlžníka na nesplnenie záväzku je činnosťou veriteľa, ktorou sleduje predovšetkým svoj cieľ na riadnom a včasnom splnení záväzku, aj keď nemožno prehliadnúť, že tak robí aj v záujme dlžníka (ktorému sa v prípade súdneho vymáhania jeho dlh zväčšuje), nejde však o zákonnú povinnosť veriteľa a ak sa ten napriek tomu rozhodne takto postupovať a poskytovať takúto službu, nemôže ísť o zárobkovú činnosť; akceptovateľné by preto bolo len uplatnenie nevyhnutných výdavkov vzniknutých v súvislosti s napomínaním dlžníka, napr. poštovné. Uviedol, že primeranosť poplatkov je vyžadovaná aj zákonom č. 492/2009 Z. z. o platobných službách (napr. ust. § 43 ods. 6, § 44 ods. 1), a poukázal pritom na skutočnosť, že žalobca si uplatnil poplatky za dve upomienky, avšak v konaní doložil len jednu výzvu zo dňa 18. 02. 2014 spolu s dokladom o doručovaní, z ktorého je zrejmé, že poštovné na túto zásielku bolo vo výške 1,40 eur, z dôvodu ktorého nie je poplatok za upomienku vo výške 25 eur vo vzťahu k nákladom na vyhotovenie takejto upomienky (poštovné vo výške 1,40 eur + náklady na vyhotovenie upomienky) primeraný. Zamietnutie žaloby v časti nároku na zaplatenie zmluvných úrokov za obdobie od 04. 04. 2014 (po zosplatnení úveru) do 05. 05. 2016 (žalobca si za toto obdobie uplatnil zmluvné úroky spolu vo výške 1.583,29 eur), ako aj v časti o zaplatenie kontinuálneho zmluvného úroku vo výške 27,30 % ročne zo súm istiny (znižovanej zaplatením splátok) od 06. 05. 2016 až do zaplatenia odôvodnil tým, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov počas trvania zmluvného vzťahu, teda buď počas trvania zmluvy alebo do mimoriadnej splatnosti úveru, a následne (po ukončení zmluvného vzťahu alebo po mimoriadnej splatnosti) má nárok už len na zaplatenie úrokov z omeškania. Poukázal na skutočnosť, že právny vzťah medzi sporovými stranami posúdil ako spotrebiteľský vzťah upravený zákonnými ustanoveniami zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka, špeciálnym zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákonom o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka nad rámec obligátnych ustanovení zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka a poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, v zmysle ktorého sa ust. § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka („na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“) vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Uviedol, že ust. § 506 Obchodného zákonníka, ale aj ust. § 502 a § 503 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka je potrebné vykladať v tom zmysle, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov počas trvania zmluvného vzťahu, teda buď počas trvania zmluvy alebo do mimoriadnej splatnosti úveru s tým, že ak by pripustil opačnú možnosť, teda existenciu nároku na zaplatenie zmluvných úrokov po mimoriadnej splatnosti úveru, takýto nárok by prislúchal popri úroku z omeškania z celého nároku (zosplatneného úveru), čo by neúmerne obohacovalo veriteľa. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. júna

2015, sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého splácanie úveru v splátkach vyvoláva na strane veriteľa stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Uviedol, že iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru s tým, že v tomto prípade veriteľ svojím právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok, pričom práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa, pretože ak nastal stav, keď spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom, keďže v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil, pričom spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Uviedol, že zosplatením úveru vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia, a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy, a naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, teda so stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Skonštatoval, že v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., pričom ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo robí túto zmluvnú podmienku absolútne neplatnou podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka (a alternatívne podľa povahy zmluvnej úpravy aj podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Výrok, ktorým povolil žalovanému platiť priznanú sumu v splátkach po 100 eur mesačne, vždy do 20. dňa každého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku (pod stratou výhody splátok s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva splatný celý dlh), súd prvej inštancie odôvodnil právne ust. § 232 ods. 3 a 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a vecne tým, že žalovaný vzhľadom na svoj príjem a príjem svojej manželky nie je schopný uhradiť celú dlžnú sumu naraz s tým, že splátka 100 eur mesačne je primeraná majetkovej situácii žalovaného, ako aj výške priznanej sumy a postaveniu žalobcu ako banky. Výrok, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 950 eur s príslušenstvom, súd prvej inštancie odôvodnil právne ust. § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 C. s. p. a vecne tým, že žalobca zobral v tejto časti žalobu späť pred začatím pojednávania vo veci, preto ani nebolo potrebné skúmať, či žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasí. Výroky o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a 2 a § 256 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne tým, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 5.643,62 eur s príslušenstvom (istina, úroky, poplatky a úroky z úveru), pričom bol v konaní úspešný v časti o zaplatenie sumy 3.060,33 eur, čo z celkovej uplatnenej sumy po späťvzatí (vo výške 4.693,62 eur) predstavuje úspech v rozsahu 65,20 %, zatiaľ čo žalovaný bol úspešný v časti o zaplatenie sumy 1.633,29 eur (neúspech žalobcu je úspechom žalovaného), t. j. v rozsahu 34,80 %, a preto mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 30,40 %. Rozhodnutie o náhrade trov zastaveného konania odôvodnil vecne procesným zavinením žalovaného na zastavení konania, nakoľko žalobca zobral žalobu o zaplatenie sumy 950 eur s príslušenstvom späť z dôvodu úhrady tejto sumy žalovaným po podaní žaloby, a preto žalobcovi priznal náhradu trov konania v zastavenej časti v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Výrok, ktorým rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi v sume 50,30 eur (po právoplatnosti rozsudku), súd prvej inštancie odôvodnil právne ust. § 11 ods. 3, 4, § 11 ods. 6 písm. b) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a vecne tým, že žalobca vzal pred prvým pojednávaním späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 950 eur s príslušenstvom, a preto mu v tejto časti vrátil preplatok súdneho poplatku (vo výške 57 eur), krátený o 6,70 eur.

Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcej časti týkajúcej sa zmluvných úrokov (t. j. voči výroku III. napadnutého rozsudku) podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), a navrhol ho v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť aj v časti týkajúcej sa zmluvných úrokov, v ktorej súd prvej inštancie žalobu zamietol. V odôvodnení podaného odvolania uviedol, že povinnosť žalovaného ako dlžníka platiť úrok z poskytnutého úveru až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku zmluvy o úvere) vyplýva nielen z ust. § 497, § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, ale tiež zo zmluvných dojednaní v zmluve o úvere, ktorá vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla, keď dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil (rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. januára 2014, sp. zn. 4Cob/146/2013 a rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. októbra 2013, sp. zn. 25Co/140/2013, podľa ktorých je dlžník povinný platiť veriteľovi zmluvný úrok od doby poskytnutia úveru až do doby vrátenia peňažných prostriedkov, a to bez ohľadu na prípadné vyhlásenie predčasnej splatnosti). Uviedol, že úročenie spotrebiteľského úveru bežnými úrokmi až do doby vrátenia poskytnutých prostriedkov priamo upravoval zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a nepriamo ho predpokladá aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov (vo vzťahu k Obchodnému zákonníku ako lex generalis), keď zákon č. 258/2001 Z. z. v ust. § 6 ods. 2 uvádzal, že „spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia“, zatiaľ čo zákon č. 129/2010 Z. z. v ustanoveniach týkajúcich sa odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy (ust. § 13 ods. 3) uvádza, že dlžník (spotrebiteľ) je „povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny“ s tým, že nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ má nárok na zaplatenie úroku len do doby splatnosti istiny úverovej pohľadávky, dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že rozhodovacia prax prvoinštančných súdov je vo vzťahu k rozhodovaniu o úrokoch po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru (voči žalovaným, ktorí sú spotrebiteľmi) nejednotná, a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. marca 2018, č. k. 17Co/26/2017 - 120, a na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. mája 2018, č. k. 12Co/167/2017 - 94.

3.

Žalovaný, ktorému súd prvej inštancie doručil odvolanie žalobcu dňa 09. 10. 2019 (fikciou doručenia), sa k nemu v stanovenej lehote nevyjadril.

4.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa ust. § 379 a ust. § 380 ods. 1 C. s. p., túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 28. novembra 2019 podľa ust. § 378 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (ust. § 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom.

5.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (t. j. vo výroku III. rozsudku) ako vecne správny potvrdil (ust. § 387 ods. 1 C. s. p.), pretože súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (ust. § 191 ods. 1 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozsudku aj náležite odôvodnil (ust. § 220 ods. 2 C. s. p.).

6.

K tvrdeniu žalobcu v podanom odvolaní, že rozhodnutie súdu prvej inštancie (v napadnutej časti) spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V prejednávanej veci však odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

7.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorý napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v časti nároku na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 23,70 % ročne z nezaplatenej istiny úveru (znižovanej čiastočnými úhradami zo strany žalovaného) odo dňa 04. 04. 2014 (kedy bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru) do zaplatenia z dôvodu, že žalobcovi patria zmluvné úroky iba do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, kedy povinnosť žalovaného platiť dohodnuté úroky z úveru zaniká (t. j. do budúca) s tým, že od tohto okamihu má žalobca nárok už len na zákonné úroky z omeškania.

8.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že aplikačná prax súdov sa otázkou priznania zmluvných úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala, napr. aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 01. júla 2000, sp. zn. 4 Obo 143/98, v ktorom najvyšší súd skonštatoval, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), pričom od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Ustálená rozhodovacia prax súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. júna 2015, sp. zn. 6Co/190/2014 alebo rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. marca 2018, sp. zn. 6Co/56/2018) označila zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania s tým, že takáto zmluvná úprava je tiež na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo ju robí absolútne neplatnou pre rozpor so zákonom (ust. § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka). Uvedené právne posúdenie prešlo i testom ústavnosti (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. septembra 2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012) a odvolací súd nemá dôvod sa od neho v prejednávanej veci odchyliť.

9.

Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

10.

Zo zákonnej úpravy zmluvy o úvere vyplýva, že za poskytnutie úveru možno dohodnúť úroky a aj obdobie na užívanie poskytnutých finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Z dôvodov stanovených zákonom alebo predpokladaných zmluvou (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť úveru posunúť (vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru), pričom ak úver nie je splatený do splatnosti, zákon veriteľovi za zadržiavanie finančných prostriedkov priznáva právo uplatniť sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Niet však kogentného zákonného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť po splatnosti úveru platiť zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania. Je preto nepochybné, že dohoda o platení zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru je nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného (ako spotrebiteľa), ale vo svojich dôsledkoch tiež odporuje kogentnému zákonnému pravidlu (konkrétne ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania).

11.

Odvolačný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že predčasné zosplatenie úveru (vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru) predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Až do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach vyvoláva na strane veriteľa stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok teda predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kedy veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už spotrebiteľ nemá právo vrátiť v režime výhody splátok, pričom práve v tomto zásadnom rozdiel spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi po zosplatení úveru. Právny poriadok poskytuje veriteľovi po mimoriadnom zosplatení úveru viaceré právne prostriedky jednorazového vymoženia zosplatennej pohľadávky (úveru), a ak preto nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol spotrebiteľ vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynucujúcim splnenie jeho povinností a veriteľ by naďalej inkasoval zmluvne dohodnuté úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil, čím by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by inkasoval zmluvné úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše, na strane spotrebiteľa by dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe zmluvne dohodnutých úrokov z úveru, ako i zákonných úrokov z omeškania. Takýto stav však nie je možné pripustiť, pretože by spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

12.

Odvolačný súd považuje za potrebné poukázať tiež na skutočnosť, že mimoriadnym (predčasným) zosplatením úveru vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia úveru, a počnúc prvým nasledujúcim dňom je spotrebiteľ v omeškaní, ide teda o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. S protiprávnym stavom (spočívajúcim v omeškaní s vrátením úveru) sa však prirodzene spájajú výhradne sankcie, naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, teda so stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá pri protiprávnom stave zakladá aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Takáto právna úprava navyše obchádza kogentné zákonné pravidlo zakotvené v ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z.). Ako uviedol odvolací súd už vyššie, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu o absolútnej neplatnosti takéhoto zmluvného dojednaní (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (ust. § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka).

13.

Odvolačný súd preto uzatvára, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len za obdobie do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru s tým, že po tomto okamihu už právo na dohodnutý úrok z

úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

14.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (ust. § 387 ods. 1 C. s. p.).

15.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 a ust. § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).